

Kalejdoskop 05/22

TEMAT NUMERU: PROWINCJA, CZYLI MATECZNIK

**Prowincja, czyli matecznik [TEMAT NUMERU]
Damian KASPRZYK**

Centrum – prowincja to podział tak stary jak (ludzki) świat. Ma on wiele wspólnego z uniwersalnym podziałem na orbis interior i orbis exterior, czyli przestrzeń własną – znaną, oswojoną i bezpieczną oraz przestrzeń obcą – nieprzyjazną i groźną, przy czym prowincja nie jest obszarem obcym ani szczególnie wrogim. Generalnie rozróżnienie na prowincję i centrum nie ma charakteru obiektywnego, jest skomplikowane, względne, niejednoznaczne, najeżone sprzecznościami, uzależnione każdorazowo od jakiejś kategorii, wedle której dokonujemy takiego podziału. Nie da się określić prowincji bez wskazania centrum i odwrotnie. Są to kategorie przeciwstawne, ale i dopełniające się.

**Zbiorowa amnezja? [TEMAT NUMERU]
Sebastian LATOCHA**

Poniemieckość łódzkiej prowincji jest ważnym składnikiem wielokulturowej tożsamości regionu. Chociaż wywołuje dysonans dziedzictwa i sprzeczne emocje, stanowi część naszej historii i określa jakość doświadczenia tych, którzy współcześnie mieszkają w poniemieckim krajobrazie.

**Pejzaż z sacrum [TEMAT NUMERU]
Andrzej BIAŁKOWSKI**

Można je było spotkać na wzniesieniach okalających miejscowości, przy rozstajach dróg, granicach, w pobliżu kościołów i cmentarzy, a nawet w ogródkach i na przydomowych placach. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne – te małe formy architektury sakralnej od setek lat były nie tylko wyrazem wyznawanej wiary, ale też pełniły funkcję nośnika przekazu historycznego oraz kulturowego.

**Wielka droga na Boczkach [TEMAT NUMERU]
Dariusz JĘDRASIAK**

Książka „Droga... Wieś Boczki” dotyczy małej wsi w gminie Szadek, w powiecie zduńskowolskim. To wieś, jakich wiele, ale dla mnie bardzo ważna. Dzieciństwo i młodość spędzał tam mój ojciec, podobnie ja i mój syn. Wrastałem w to miejsce przez przebywanie. Najwięcej czasu na wsi spędzałem z moją babcią Sabiną, która przez większość życia przebywała właśnie „na Boczkach”. Była osobą długowieczną i знаła wiele faktów z życia wsi. Słuchając jej opowiadań, zacząłem inaczej patrzeć na okolicę.

Poza tym m.in.:

**Amerykański sen fotografa [ROZMOWA MIESIĄCA]
Z Czesławem CZAPLIŃSKIM rozmawia Monika NOWAKOWSKA**

– Mój mistrz Benedykt Jerzy Dorys, wybitny warszawski fotograf portrecista, doradził mi, abym tak jak on przed wojną, był... najdroższy na rynku. I tak też robię, świadomie windując ceny za moje

fotografie i podkreślając ich wartość – mówi Czesław Czapliński. Wystawę jego zdjęć otworzy 14 maja Galeria Imaginarium w Łódzkim Domu Kultury.

Ukraińskie powidoki [SZTUKA] **Aleksandra TALAGA-NOWACKA**

Wojna na Ukrainie trwa. A my, Polacy, powodowani nagłym impulsem, naprędce próbujemy dowiadywać się czegoś o ukraińskiej kulturze – bo, z różnych powodów, znamy tylko jej znikomą część. Inaczej niż w przypadku pozostałych sąsiadów: Czech, Niemiec czy Rosji. Czy ukraińska kultura inspiruje polskich artystów? Rozmawiamy z Dorotą Sak, artystką wizualną, profesorką sztuki, wykładowczynią w Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, współpracującą z Lwowską Narodową Akademią Sztuki.

Telemann na wizytówce [MUZYKA] **Kinga WACHULA**

Altberg Ensemble, łódzki zespół muzyki dawnej, wydał swoją pierwszą płytę. Premierę albumu z utworami Georga Philippa Telemanna zaplanowano na 26 kwietnia podczas koncertu w Filharmonii Łódzkiej.

Altberg Ensemble tworzą muzycy specjalizujący się w grze na instrumentach historycznych bądź ich wiernych kopiach oraz stosujący historyczną praktykę wykonawczą. Założycielem jest wiolonczelista Jakub Kościukiewicz, pedagog Akademii Muzycznej w Łodzi, entuzjasta tego sposobu podejścia do sztuki dawnej. Niestety, znaczna część aktywności zespołu przypadła na czas pandemii, zatem prowadzony przez niego cykl koncertowy „Barokowa Łódź” tylko przez jeden sezon odbywał się w standardowy sposób. Pandemia opóźniła też prace nad płytą. Gdy wreszcie realizacja tego zamierzenia stała się możliwa, muzycy zdecydowali się na twórczość barokowego kompozytora niemieckiego.

Produkt: powieść [FELIETON] **Łukasz BARYS**

Bardzo się zdziwiłem, że książkę, którą napisałem, przeczytały osoby na co dzień nieczytające: starsi panowie, starsze panie z Pabianic, piąte ciotki po kisielu, dawno niewidziane koleżanki rodziców... Spodziewałem się, że to powieść dla osób, które coś niecoś o literaturze wiedzą – ale okazało się, że otwarci na eksperyment są również ci obcujący zwykle z telewizją, że problem z czytelnictwem może nie leżeć w samym eksperymentowaniu, poszukiwaniu, szokowaniu, ale w niedostępności książek i w tym, że te szeroko dostępne są zachowawcze, schematyczne, traktujące czytelnika jak debila: obyczajówki, kryminały – słowem, literackie realizacje telewizyjnych seriali, jednak od nich gorsze, bo posługujące się tworzywem języka w sposób właściwy dla telewizji.

KALENDARIUM wydarzeń w Łodzi i województwie łódzkim w maju

Spis treści:

12

Amerykański sen fotografa.

Rozmowa z Czesławem Czaplińskim

19

Suchego przestwór oceanu...

Mieczysław Kuźmicki

20

Maj - e-ranek.

Andrzej Poniedziałki

22

Prowincja, czyli matecznik.

Damian Kasprzyk

26

Pejzaż z sacrum.

Andrzej Białkowski

29

Wielka droga na Boczkach.

Dariusz Jędrasiak

32

Zbiorowa amnezja?

Sebastian Latocha

36

Ukraińskie powidoki.

Aleksandra Talaga-Nowacka

39

Męskie | mądrość kręgu.

42

Aktorka roślinna.

Łukasz Maciejewski

44

Telemann na wizytówce.

Kinga Wachula

46

Z łanu żyta.

Andrzej Sznajder

48

Produkt: powieść.

Łukasz Barys

49

Galeria Kalejdoskopu - fotografie Czesława Czaplińskiego

55

Apologeta zmysłów.

Dariusz Bilski

56

Szepty i krzyki w sadzie.
Piotr Grobliński

58
Dzieci mają głos.
Klaudia Stępień-Kowalik

60
Piosenka jest dobra na młodość.
Kinga Wachula

62
Starczewskiego opisanie świata.
Aleksandra Talaga-Nowacka

65
Relaks dla wszystkich.
Piotr Kasiński

66
Podglądanie kamienic.
Piotr Grobliński

68
Piwne sankcje.
Maciej Robert

69
Kalendarium

„Kalejdoskop” 05/22 do kupienia w Łódzkim Domu Kultury od 28 IV, a od 29 IV w punktach Ruchu S.A., Kolportera, Garmond-Press i salonach empik. A także w prenumeracie (w opcji darmowa dostawa do wybranego kiosku Ruchu):

https://prenumerata.ruch.com.pl/prenumerata-kalejdoskop-magazyn-kulturalny-lodzi-i-wojewodztwa-lodzkiego?fbclid=IwAR0CJwQi1fl7y-1av7GdZlwB82ZmKdxZmMSeF9uNO1G6RKt-b4HEX_KIB8o

„Kalejdoskop” 05/22 jest dostępny także jako e-book na [Virtualo.pl](https://www.virtualo.pl).

Naszych najlepszych tekstów w interpretacjach aktorów scen łódzkich związanych z Łodzią i regionem możecie słuchać na platformie „Kalejdoskop NaGłos”:

<https://soundcloud.com/kalejdoskopnaglos>